

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII. Ч. 187. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 14-го серпня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 187. Jersey City, N. J., Monday, August 14, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“ в Берген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: в Берген 4-1016 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ СКЛИЧЕ КОНГРЕС НА ВПАДОК ЗАГРОЗИ ВІЙНИ

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент Рузвельт дав зовсім формальну заяву, що на випадок, якби загрожувала війна, він негайно скличе надзвичайну сесію конгресу.

Ціллю такої сесії буде, за його словами, розглянути політику нейтральності. Він обіцяв прийняти конгресові відповідні закони про традиційні засади міждержавного права як найкращі засоби для вдержання Америки від участі у війні. Він дав до зрозуміння, що спроби накласти нейтральність у хваленням закону про нейтральність не доводить до цілі.

Він говорив про можливість війни в Європі й на Далекому Сході.

„МОЛОДІ ДЕМОКРАТИ“ ЗА КАНДИДАТУРУ РУЗВЕЛТА ВТРЕТЕ.

ПІТСБЕРГ (Па.). — На конвенції Молодих Демократичних Клубів виступив сенатор Барклі з промовою, в котрій заявив, що людина, яка навіть припускає, що наступна конвенція Демократичної Партії ухвалить програму, протилежну хочби здалека програмі Рузвельта, повинна дати себе розслідувати лікарям у домі божувальних. Те саме сказав він про можливість іменування кандидатом людину, що не годиться з Рузвельтом.

Конвенція прийняла слова бесідника гучною демонстрацією. Ще більшу демонстрацію влаштувала конвенція, коли Лі, сенатор з Оклахоми, сказав, що нарід Америки визнає Рузвельта повести боротьбу за суверенну справедливість і економічну свободу. Це був виразний натяк на кандидатуру Рузвельта втретє на уряд президента Злучених Держав.

„НАІСТРАШНИШИЙ ЛЕТНИЧИЙ ВПАДОК АРМІЇ“ БІВ 9 ОСІБ.

ЛЕНГЛІ ФІЛД (Вірджинія). — Підчас вилету з місцевого летовища один бомбовик американської армії впав на землю й згорів, забиваючи свою залогу з двох офіцерів і 7 жовнірів. Військові знавці летництва називають випадок найгіршим випадком в історії американського військового летництва.

ШЕ ОДИН ВПАДОК З БОМБОВИКОМ У ТОЙ САМИЙ ДЕНЬ.

САН ДІЕГО (Каліфорнія). — Підчас упадку бомбовика американської фльоти на летовищі Мірамар, що лежить у північній частині цього міста, загинули два летуни американської воєнної фльоти.

ДВА ЛЕТУНИ ПОЛЕТІЛИ ДО ІРЛАНДІЇ.

СТ. ПІТЕРС (Нова Шотландія). — Лекс Ловб і Дик Декер, перший 22-літній, другий 23-літній ньюйорчанин, вилетіли зовсім несподівано літаком у дорогу до Ірландії.

До лету вживають літака того самого типу, якого живив Ліндберг до свого історичного лету до Парижа.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ НОВИЙ ЗАКОН ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент підписав новий закон про суспільне забезпечення, на основі якого робітники й підприємці мають додавати до цього фонду наступні три роки все ще по 1 процентів зарібку, а не більше, як було в першому законі.

Потім президент у своїй конференції з газетарями осуджував цей закон за інші постанови, на його думку, шкідливі, передовсім накладання завеликого тягару на федеральний уряд, а замало на стійти.

РУЗВЕЛТ ЛІДЕРОМ НОВОЇ ПАРТІЇ?

ОМАГА. — Сенатор Едвард Берк заповів тут, що в 1940 році президент Рузвельт буде вести „радикальну“ третю партію проти коаліції консервативних демократів і республіканців, на котрих чолі буде стояти людина типу сенатора Тефта з Огайо.

НАФТОВІ ПЕРЕГОВОРИ З МЕКСИКОМ РОЗБИЛИСЯ.

ВАШИНГТОН. — Переговори між мексиканським урядом і американським за відшкодування американських нафтарів за забрані Мексиком нафтові терени зовсім розбилися.

Мексиканський посол складає за розбиття вину на „непримирне становище“ Злучених Держав.

АМЕРИКА ЗАВЕЛА „МОРАЛЬНУ БЛЮКАДУ“ ПРОТИ ЯПОНІЇ: НЕ ДАЄ ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН. — Як каже Краєва Рада Контролі Амуніції, від якого року, коли Америка завела проти Японії „моральну ब्लюкаду“, Японії не продано ні одного літака, хоч Англія й Франція робили тут зовсім поважні закупа воєнних літаків.

ВІДОМІ ОБЛИЧЧЯ В НОВІЙ РОЛІ.

Літаком прилетіла з Голівуду до Ньюарку, Нью Джерзі, громада відомих фільмових акторів і акторок, щоб узяти участь у переселуванні Американської Федерації Праці в Атлантик Сіті, Нью Джерзі, в справі організації акторської юнії. Зліва направо: Вейн Морис, Ларі Стірс, Джим Мюр, Авер, Бінні Барнес, Релф Марган (предсідник юнії), пані Глісон, Генрі Гол і Едвард Арнолд.

ВІДОМІН ПРОТИМАДЯРСЬКОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

Перед трибуналом окружного суду у Львові відбулася 12 червня розправа проти Миколи Атаманюка, що його притягнули до відповідальності прокуратор за зневагу польського народу й польської держави та за участь у збійовищі. Цих проступків допустився М. Атаманюк в часі української демонстрації під малярським консулятом у Львові в дні 1. жовтня мин. року. По переведеній розправі трибунал засудив Миколу Атаманюка за зневагу польського народу й польської держави на три місяці в'язниці.

СТРАШНИЙ ЗЛОЧИН ШОФЕРА.

На євангельському цвинтарі в Лодзі знайшли на одному дереві хлопця, що висів ногами догори і давав слабі позначки життя. У важкому стані перевезли його до лікарни. Поліція перелола слідство і ствердила, що хлопця переїхав самохід. Шофер самоходу хотів правдоподібно перевести хлопця до лікарни, але, помитивши в дорозі, що він умів, щоб оминати відповідальності, постановив його позбутися. Переїжджаючи біля цвинтаря, перекинув його через паркан. Тіло впало на галуззя й повисло у повітрі. Поліція шукає шофера-злочинця.

ВИБУХ ЗНИЩИВ КОРОЛІВСЬКИЙ ТЕАТР У МАДРИДІ.

9. червня ввечері вибух склав муніції в королівському театрі в Мадриді. Три воки були важко ранені, а 12 прохжих легко. В театрі й сусідніх домах вибухла пожежа, що знищила їх зовсім. Причини вибуху не вдалося устатити.

НЕЩАСЛИВИЙ ПРИПАДОК.

Е. Денга з Лучинець, рога-тинського пов., впала так нещасливо з 10 м. черешні на плит, що перебила собі бік та легені. Її перевезли до лікарни, де померла.

ВТОПИВСЯ ФАРМЕР.

У ріці Вінніпег Ривер втопився Франко Сікора, фармер з дистрикту Бруксфілд. Він плів на човні з Ериком Густавсоном. На нещастя під напором сильної струї човен під ними перевернувся і вони оба впали у воду. Густавсон вспів вирятуватись, а Сікора зник у хвилях ріки.

ЯК ЦИГАНИ ВІДГАНЯЛИ ДОЩ.

Югославська преса пише про оригінальний спосіб, яким цигани у місцевості Вінковці намагалися відганяти дощ, що в останньому часі часто навішує північну Югославію. Згідно зі старою циганською традицією, вони відправили похорон і закопали в землю жовтого kota. Організатори того „відвертання дощу“ (так називається в циганській мові ця церемонія) відповідатимуть перед судом за мучення звірят.

ЗА ЖІНКУ.

В Сату Марє (Румунія) трапилася небуденна трагедія: місцева вчителька хотіла зашартувати зо своїх двох залицяників і тому визначила їм стрічу на одну годину в тому самому місці. Оба суперники прийшли: рівночасно і знайшли картку: „Тому, що не може вийти замуж за вас обидва, розійдіться між собою“. Молоді суперники рішили вирішити справу двоємом на ножі. Двоєбій відбувся вночі, причому суперники важко себе покалічили.

30 ДІТЕЙ ВПАЛО В РІКУ.

В Дубні в часі, коли через міст над р. Іквою переходила більша група гімназійної молоді, міст завалився і 30 учнів впало в ріку. Завлярмовані криками потоплюючих прибігли люди й вирятували всіх учнів.

ЗГОРІВ ЖИВЦЕМ.

В с. Перерослі, дубенецького повіту, 4-літній Василь Хоминюк спричинив пожежу клаві, в якій живцем згорів.

ПОЖАР НА МОТОРОВІМ ЧОВНІ.

На 26 стіп довгий „кружляк“ „Джоніа“ в Нью Йорку вибух у середу ввечері дві милі від Стетен Айленду збірник газоліни. Переїжджаючи моторовий човен забрав з горючого корабля чотирьох чоловіків і дві жінки. Кораблі незадовго згорів до лінії води й затонув.

ЗАГАДКОВЕ ВБИВСТВО ДІВЧИННИ.

Пошукування пропалої 17-літньої Руті Френсис Дон з Бока Рейтона, Флорида, скінчилася, коли в мочарах знайдено її тіло без життя. Поліція арештувала підозрювача за вбивство Чарлза Джеферсона, що вдавав з себе посередника в знаходженні фільмових талантів і обіцяв дівчині фільмову кар'єру.

ЗАСУДИ В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Український трибунал засудив на 20 років тяжких робіт бувшого директора наукового відділу Українського Годівельного Інституту, Лещенка. Трьох інших підсудних у тому ж обвинуваченні засудили на карі 10, 8 і 3 роки тюрми. За що їх судили, комунікати, ні советська преса не подають.

ОБКРАДАЛИ СТАРОВИННІ ГРОБИ.

Поліції в Атеніях по довших розшуках вдалося зліквідувати банду, що переводила на власну руку розкопки старовинних гробниць і знайдені речі продавала за кордон. Поліція відбрала від членів цієї банди багато старовинних речей та передала їх до археологічного музею в Сальоніках.

СПАЛИЛИ 9 КОПИЦЬ СІНА.

Невідомі люди спалили на шкоду солтиса громади Новосько, стрийського пов., Карла Яворського 9 копиць сіна. Під замітом підпалу поліція арештувала А. Туряньського й Миколу Федоркова.

ЗЛІКВІДУВАННЯ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“ В ЛУЦЬКУ

ЛУЦЬК. — У який спосіб винищує Польща наші економічні установи, свідчить доля філії українського підприємства „Народної Торговлі“ в Луцьку, яка мусіла під натиском згори замкнути двері. Це підприємство в Луцьку здобуло собі велике довіря всіх мешканців. До неї приходили купувати українці, поляки, росіяни і жиди. „Народна Торговля“ перша дала Луцьку торговельну культуру, починаючи від вітрин, внутрішнього улаштування, надзвичайно швидкої й акуратної обслуги, належної ваги і міри та першої якості товарів, аж до купецької чейності й етики. До приходу „Народної Торговлі“ нічого подібного в Луцьку не було.

До заслуг Народної Торговлі належало і те величезне добро, яке вона зробила для української кооперації на Луцьчині, значить — для найбідніших селянських мас, для економічного розвитку цієї частини Волині. Але польська влада, постаравшись наперед про те, що всі волинські українські кооперативи були відірвані від Українського Ревізіонного Союзу Кооператив і підчинені польському ревізіонному союзові, постаралася і про те, що ті українські кооперативи не зміogli купувати в „Народній Торговлі“. Та це не змало „Народної Торговлі“. Тоді польська влада тихцем почала силою напирати на „Народню Торговлю“, щоб вона звідтам забиралася. Вкінці підмовила власника каменниці, де містилася торгівля, щоб він їй виповів мешкання. Коли „Народна Торговля“ хотіла знайти інше приміщення, то всі відмовлялись, хоч вона готова була заплатити добру ціну. Та домовласники тихцем відповідали їй, що мають натиск від „вищих осіб“ і не можуть винайти приміщення. Так Торговля мусіла замкнути двері, і як пише один мешканець Луцька, „Луцьк тепер неначе в жалобі“.

ЗА УКРАЇНІЗАЦІЮ НАЗВИЩ.

ЛЬВІВ. — Польський суд потягнув до відповідальності за „українізування назвищ“ о. Івана Федішина з Річці, пов. Рава Руска, та о. Теофіла Чайковського з Голоска, пов. Мостиська.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

ЛЬВІВ. — За приналежність до ОУН і виучування „десятьох заповідей“ українського націоналіста, польський суд у Львові засудив: Миколу Банюха, Миколу Дяковича, Осипа Мельника і Василя Дмитренка по 8 місяців безоглядної в'язниці. Розалі Бабій по 6 місяців безоглядної в'язниці. Крім того суд відібрав усім підсудним політичні і громадянські права на п'ять літ.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У СТРИУ.

СТРИЙ. — В Стрию 27 липня ц. р. розпочався великий політичний процес проти 24 молодих українців за приналежність до ОУН і за творення гуртів і переправу їх у Карпатську Україну в цілі вступлення там до української армії. Розправа продовжалася три дні при замкненні дверей. У висліді засуджено: Мирослава Григнєй і Василя Хоминюка по 8 літ тюрми; Юрка Хоминюка й Олексю Мельника по 2 роки; Миколу Дандина на 3 роки, інших підсудних по 7 до 2 літ тюрми. Двох звільнено.

АНГЛІЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ ПОДАЄТЬСЯ.

ШАНГАЙ. — Англія під напором японців починає на Далекому Сході подається, щоб уся увага присвятилася Європі. Вона погодилася видати в руки японців чотирьох китайських терористів, що вбили китайського угодовця. Цей учинек на китайців зробив дуже погане враження. Правдоподібно Англія після того піде на далішні уступки, щоб в Європі положення настільки успокоїлося, щоб вона дістала більше свободи рухів.

НАРАДИ В ЗАЛЬЦБУРГУ.

ЗАЛЬЦБУРГ. — До Зальцбургу прибули Рібентроп і Чіано в цілі обговорення європейської ситуації. В ті околиці приїхав також комісар Ліг Наций до Данцігу, Буркгард, і наїстичний данцигський лідер Ферстер. З того догадується, що згадані міністри будуть обговорювати справу Данцігу.

ЯК НЕ БУДЕ ВІЙНИ, ТО БУДЕ МІР, КАЖУТЬ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — У політичних колах Парижу є того переконання, що на нарадах в Зальцбургу прийде між державами оці до рішення, що далі робити: зачиняти війну, чи продовжати мир. Водночас у Парижі назагал думають, що війни, бодей у найближчій місяці, таки не буде, бо Італія є проти війни, а Німеччина чекатиме відповідної хвилини.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ СКИНЧАТЬ КОМЕДИЮ?

Переговори між Англією й Францією, з одного боку, а більшовицьким урядом, з другого, ще не завершені, ще не досягнули рішального закінчення. Дипломати їздять то в один бік, то в другий бік, у кожний бік менше-більше з таким самим вислідом, себто без вислуду. За кожним разом відкривають іще якісь нові труднощі й висилають нові комісії для їх усунення, а тимчасом переговори натрапляють, чи придумують, нові перешкоди, і так без кінця.

Останніми часами ці переговори перейшли вже в стадію, яку можна назвати комічною. Стали вони саме предметом безконечних жартів, сатиричних рисунків, анекдот. Висміваються з них не лише газети з тих держав, котрим уже на тому залежить, щоби переговори розбилися; взялися за їх висмівання навіть самі газети Англії. Всі вони висмівають менше-більше одно й те саме, а саме приниження британської імперії через її довгі торги з того роду політичною силою, якою являється більшовицький уряд.

Та, як відомо, англійський нарід є довготерпеливий і не дається вивести з рівноваги навіть довгий розмисний провокації. Та від якогось часу вже видно признаки, що навіть англійцям терпець вривається. Проявом цього нового наставлення можна вважати наприклад статтю в лондонському місячнику „Контемпорері Ревю“ про англійсько-більшовицькі переговори. Стаття називає відносини між Англією й Росією чистою комедією, себто неширою, удаваною приязню, і таврує безпощадно саму ідею такого зближення. „Ми дійшли“, пише автор, „до дивного й кумедного положення, коли в розумінні великої частини англійського й французького громадянства Росія виросла на головному оборонця європейської цивілізації проти небезпеки з боку більше-західних великих держав. Бритійський уряд, цей осередок старої, випробуваної та ще й нині сильної імперії, повзе на колінах перед совєтським урядом, цим самозванчим розбивачем імперій і руйнівником капіталістичного ладу, що то на ньому побудовані імперії, перед цим самохвальним провідником матеріалістичного атеїзму. Совєтський уряд сварить і копає його, скільки захочеться, а британський уряд всетаки далі повзає, просить, приймає щораз суворіші умови, щоб тільки довести до цього несамовитого союзу“.

Покищо цей голос є досить відірваний, однак вже і він показує, що ославлений англійський терпєць рветься, а може в англійській голові починає світити, що з боку московського всі ці переговори це ще більша комедія, як вона нині виглядає, себто, що Росія з Англією й Францією зовсім не подорожі, що вона може багато більше вислати, торгуючи з ворогами Англії й Франції.

ПРОПАГАНДА

II.

1. Мета пропаганди.

Насамперед треба самому собі цілком ясно усвідомити, чого хочемо, до чого змагаємо.

Хочемо привчити чужий світ до думки, що створення самостійної й незалежної української держави в її етнографічних межах є кончею необхідністю, що це лежить не тільки в інтересах самих українців, але також в інтересах цілого світу.

Як переконати чужу людину, скажимо, американського робітника, бізнесмена чи політика, що це справді так, що це дійсно мусить статись і справді станеться?

2. Способи пропаганди.

Способів пропаганди є тисячі. Є пропаганда особистим прикладом, словом, пісню, образом, зовнішніми відзнаками, наліпками, листами. Про масову пропаганду, яку люди роблять гуртом, тут не говоримо, бо та має далеко більше засобів, ніж пропаганда індивідуальна, яку кожна людина робить на власну руку, без допомоги інших однодумців. Але й ця остання має досить засобів, щоб за їх допомогою осягти якнайкращі наслідки.

3. Пропаганда особистим прикладом.

Щоб робити пропаганду, треба очевидно мати знайомих і приятелів серед чужих людей. Тому першим обов'язком наших людей в Америці булоб знайомитись з американцями, мати серед них приятелів, частіше з ними сходиться. Хай український робітник приятелює з американським робітником, український фермер з американським, український ремісник, бізнесмен, політик, журналіст з американським ремісником, бізнесменом, політиком, журналістом. Треба, щоб ця приязнь справді була міцна, сердечна, а не якянебудь поверховна й притягніва.

Тут із самого початку приходить найтяжча форма пропаганди: пропаганда особистим прикладом. Це значить, що українець мусить цілою своєю поведінкою показувати своєму американському приятелю чи знайомому, які всі українці порядні, статечні, вірні своєму слову, жертводатні, словом, джентельмени. Бо ми всі судимо чужий незнайомий нарід на основі досвіду з поодинокими його представниками. Так чужі люди судять і нас. Коли отже мій американ-

ський приятель прийде до переконання, що товаришувати з мною приємно й корисно, то він не казатиме між іншим своїми знайомими, що має доброго товариша-українця, а казатиме:

„О, ті українці — це знаменитий нарід!“

А коли прочитає чи довідається про яку суперечку між українцями та поляками, москалями, румунами чи мадярами, то його симпатії будуть згорі по наших боці. І не тільки його, але й симпатії його американських знайомих та приятелів.

А цього нам і треба, бо це є метою пропаганди: ширити симпатію до своїх та антипатію до ворогів.

4. Вороги України.

Ворогів України має чотири: Росію, Польщу, Румунію та Мадярщину. Бо ці чотири держави поділили між собою українські землі й тримають український нарід у ярмі.

Нещастя ворога — це наше щастя. Цю істину мусимо собі добре згадати й відповідно до цього застосуватись. Отже насамперед не приятелювати з москалем, ляхом, румуном та мадяром, не купувати в нього нічого й не помагати йому ні в чім. А в зносинах з американцями чи представниками інших народів використовувати кожну нагоду, щоб шкодити Росії, Польщі, Румунії та Мадярщині як державам, підірвати їх кредит, виявляти їх внутрішню гнилизну, їх грабничі способи панування, продажність їх урядів, несправедливість їх суспільного ладу, понижувати їх широкіх народніх мас, маловартність їх культури.

5. Правда в пропаганді.

Пропаганда — це війна. А війна не знає правди й неправди, а знає одну мету: виграти.

Це не значить, що пропаганда мусить бути основана на брехні чи на шахрайстві. Коли, напр., у світовій війні англійська пропаганда ширила звістки про німецькі звірства, то що це було: правда чи неправда? Ніхто за цим не питався, але мета була осягнена: цілий світ говорив про німців як про варварів. Коли знов тепер поширюються чутки, що в німецьких концентраційних таборах людям відрубують руки, то що це — правда чи неправда?

У війні мета посвячує засоби, а в пропаганді також. Але брехні мають короткі

ноги, й тому краще їх уникати. Та коли почуєте, що мадяри замучили в своїх концентраційних таборах стільки й стільки українців і поширили цю звістку, а потім довідаєтесь, що той чи інший в'язень урятувався — то це буде правда чи неправда? Річ не в тім, що кілька в'язнів урятувалось, а в тім, що мадяри, москалі, поляки й румуни мають концентраційні табори, що там стогнуть і гинуть невинні українські мученики. Коли помилитесь у числі чи в назвищі, то це не гріх. Але не помилитесь, коли скажете, що ці держави — це в'язниці народів, які треба в інтересах людства й культури розібрати на шматки. Не помилитесь і тоді, коли скажете, що там панують не люди, а псарі й кати.

6. Пропаганда словом.

Поруч із пропагандою власним прикладом пропаганда словом є наймогутнішим засобом впливати на чужу душу й здобувати її для своєї мети.

Люди охоче слухають оповідання про чужі краї й народи, а особливо про далекі, екзотичні. А Україна для Америки — це „екзотика“. Тому оповідайте про Україну якнайбільше та якнайчастіше. Оповідайте про чудову природу України, про її надзвичайні природні багатства, про поетичну вдачу українського народу, про вишні садки й широкі лани, про батька Хмельницького, як він бив поляків і тряс цілою Польщею, про долю й недолю Шевченка, як він із кріпацької дитини став великим малярем і ще більшим поетом і як його потім російський цар тяжко покарав. Оповідайте про великий природний розум українського народу, про його прегарні пісні, приказки, загадки, прислів'я.

А коли вас питають, як же це могло статись, що такий великий, багатий і розумний нарід опинився в чужій неволі й ніяк не може з неї визволитись, то скажіть, що держави, які його між собою поділили, навімисне винищують його найкращих дітей, щоб він не мав проводу. Одних воли виховують на яничарів і хрунів, других запроторюють у в'язниці й концентраційні табори. Усе для того, щоб залишилися самі „хлопи і поби“.

Бо коли нарід не має проводу, то легко над ним панувати. Але вже росте українська інтелігенція, вже стають до бою не тільки мозолясті руки, але й освічені голови.

М. Сивошапка.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

О. С.

ЗАНЕПАД КОЛХОЗІВ У ССРС

В липні видав Сталін новий закон про селян. Його мета: уаріптити колхозів.

Колхозний лад є в небезпечі й більшовики всіми способами його намагаються рятувати. Совєтська преса, правда, кричить про велитенські успіхи совєтського „будівництва“ в колхозах, але в слід за звабливими надбаннями совєтського „поступу“ стверджується що інше.

І так, хоч „успіхи колхозного планканиа худоби великі“, то, як читаємо в російській пресі, „вони були іще більші, якби всі колхозні займалися планканиа худоби“, бо на ділі виходить у районах ССРС з найбільшим розвиненням ховової худоби, як напр. в Кіргізії або Тайджікістані, лише несповна половина колхозів має фарми для розведення худоби. Ще гірше під тим оглядом стоїть справа в інших районах.

І що, найважливіше: навіть там, де є такі фарми, вони властиво мають „карликуватий характер“ і зовсім для колхозів не оплачується.

Деж є причина її непоплатності? Причина, як і завжди, та сама: совєтська держава показується, що „обов'язуючий“ тепер порядок примусового постачання мяса державі колхозами й колхозниками перешкоджає дальшому розвитку розведення худоби в колхозах“.

І так, кожний колхозник обов'язаний дати „державі“ по „твердій ціні“ (1р. 20 к. за кіло) від 15—50 кілограмів

мяса, незалежно від того, чи він має корову, чи ні. Коли не має, мусить купити на ринку по ціні, 20 разів вищій від „державної“. Дальше, в формі податку, колхозник винен дати „державі“ 7 кіло масла на рік, дїстаючи за нього 2 р. 50 к. за кіло, тоді, як на базарі за нього можна дістати 50 рублів.

Так само має „державі“ доставляти й молоко. За яйця теж дістає від „держави“ 20 разів меншу ціну від ринкової. За овець і за кіз мусить дати таку кількість вовни, якої настарчити не всіли. Тому й перестав їх тримати взагалі. Ось як виглядає „поступ“ у планканиа худоби в ССРС.

Це планканиа, як і ціле хліборобство, стає таким чином у ССРС непоплатним. А рівночасно всі ті галузі хліборобської промисловості розвиваються у „єдинокішників“ (не сколхозованих селян) і в колхозників, але не на „соціалізований смуз“, а на смуз, що є в їх індивідуальних володіннях, — в дрібних сільських дільницях, лишаючи їх в особисте володіння.

Піти на інший шлях, піти на руку „осібникам“ Сталін не може, бо це значилоб отверто визнати банкрутство соціалізму. Піти знову по лінії обмеження особистого володіння і „скріплення колхозів“, значить руйнувати економічно країну.

Така сіпа вулиця, в якій опинився ССРС. Ніяке „рятування“ колхозів, ніякі нові закони тому не зарадять.

У КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ В АМЕРИЦІ повинна бути

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

ВИДАНА З НАГОДИ
СФОРМАТНОГО ЮВІЛЕЮ
УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЦІНА 2 ДОЛЯРИ.

Замовляйте в „Свободі“:

„SVOBODA“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

З БОЇВ ЗА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

(7)

Що я пережив? — зізнає Василь Петришин, учасник боїв під Королевою й Великою Копанею. Свідок Остап Шинкаренко.

Коли Кошиці були присуджені віденським рішенням Мадярщині, я перенісся до Королеви над Тисою в Карпатській Україні. Там я і далі працював як торговельний подорожувач у фірмі Фр. Сайдел, текстиль, Беловес-Наход, а притім також збирав оголошення (інсертати) до „Нової Свободи“. Мешкав я у Громуцька Івана, господаря в Королеві, широго українця.

В тім же часі евакуював з Кошиць також мій товариш, залізничний урядник Кишка Володимир, котрий зачав зараз у Королеві організувати Січ залізничників і на моє прохання і мене вписав до Січі. Я на вправу не ходив, бо вважав себе старим Січовиком, котрий ті вправі вже перешішов, але як зачався наступ мадярів на Карпатську Украї-

ну, то я негайно появився в королівській сотні, котрої командантом був місцевий учитель Лашукевич. Під його проводом рано 15. березня ціла сотня виїхала до Хуста. Прибули ми до головної команди, звідки нас відіслали до владної будови, де ми по довгих тяганинах з чеськими жандармами дістали зброю й амуніцію. Зброя складалася з крісів та легких кулеметів.

По одержанні зброї відіхала наша сотня тогож дня вечором назад до Королеви, де заняла бойовий постій, отже обсадила Королеву над Тисою, бо в Севлюші вже були мадяри. Севлюш віддалений від Королеви яких 7—8 кілометрів. У Королеві ми держались до півдо четвертої рано, а потім відступили за Тису та заняли позиції проти Великої Копані, котра вже була також частинною в мадярських руках. Зок старшин були там д-р Голубець, поручник Лашукевич, проф. Голота та два брати галичани, котрих імен не знаю.

(Іх добре знає д-р Голубець). Тут ми держались до пів третьої. В пів третьої зачали мадяри наступ. Почала сотня роверистів, котра продиралась битвою дорогою з Копані до Хуста через наші ряди. Ми держались добре. Роверистів не пустили. Потім зачав нас обстрілювати мадярський літак з скоростріла, котрий літав приблизно 50 метрів над головами. І то ще не допомогло, бо наші позиції лишались на місці. Аж кого третьої години мадярам прибула поміч та зачали на нас бити з гармат, а рівночасно повели з переду сильний наступ. Велика їх більшість, а до того по більшій частині в нас були студенти, котрі не вміли стріляти.

Зачався завзятий бій. Мадярська роверова сотня прорвала наші ряди і почала проривати на Хуст. Ми, що були на правій крилі, зараз же змінили позицію, скривши за залізничним насипом, та почали обстрілювати дорогу, котрою вже роверисти їхали до Хуста. Був тут з нами один наш підпоручник Ч. С. А., в чеській уніформі, котрий багато прислухався, що здер-

жано мадярів. Мав при собі двоох хлопців, котрі йому надбали два легкі скоростріли, а він стріляв безпереривно то з одного то з другого. Бачив на власні очі, як він скопив лавраз шість роверистів, а другі позіскакували та почали критись за дорогою, а ми в часі їх криття поза наступом відступали. Коли вони встали й хотіли даліше їхати, то ми лягали за насип і били по них. Так то продовжувалось аж до Хуста. Було це 16. березня 1939 року.

Переходячи міст битої дороги під Хустом, бачив я, що мости як державної битої дороги, так і залізничний, обсадили Січовиками з скорострілами та думав, що тут стримавши мадярів принайменше 2—3 год. Але, на жаль, так не було. Я зараз подався на головну команду Січі в Хусті, думаючи, що там будуть якісь вози, причеплюсь, та таким чином відступлю даліше, бо лішки вже не міг, тому, що з правої ноги дуже кров текла мені з пальців. Та на головній команді вже не було живої душі. Я звідси пішов до владної будови. Ідучи, зачав я

крик цивільного населення.

Дивлюся, а в місті вже мадяри-роверисти, котрі за нами загналися аж до Хуста. Хочу відкинути від себе кріс і шолом, та не можу, бо біля мене багато цивилів, а ті вхопили кріс і застріляли мене. Нарешті я відскочив на сторону і непомітно всадив кріс та шолом за пліт і зараз забіг до знайомого українця, котрий мешкав недалеко. Взяв у нього баранкову шапку та вишшов знову на вулицю. В хаті бо-явся сидіти. В хаті сиділи три українці. Вийшовши з хати, пустився я на стацію, бо хотів дістатись до Королеви, де я жив. По дорозі все ще йшло мадярське війське й терористи вже на вулицях робили службу. Ідучи, нагадав я собі, що в кишенях іще маю патрони. Старався викинути. Не можливо, бо всоди повно людей. Забіг я до почекальни, дивлюся — нема нікого. Скоро викинув патрони до залізної печі, котра там стояла. Тільки що викинув патрони, може за одну мінуту приходять три во-яки й арештують мене, кричучи „кезе“ і ревізія по кишенях.

Опісля ще двоох хлопців арештували також таким способом, зв'язали нам руки до колін всім трьома і підняли на поліцію. Там я дістав два рази по лиці, а потім почали випитувати, хто я такий. Я, кажучи, руский емігрант з подільської губернії, торговельний агент з текстилями, був у дорозі за торговею і ця подія мене захопила тут у Хусті. Чекаючи на поїзд, — продовжував я — на стації до Королеви над Тисою був я арештований і таким способом став тут перед вами. Правда, що говорив я по великоруськи. Вони врешті повірили, що я великорос. Відвели до в'язниці і замкнули, кажучи вартовому коло дверей в'язниці: „того не бити“. Тут вже було 9 людей. Між ними я знав лиш одного, а то Ващишина. Правда, що пізнати його не можна було, чи то чоловік, чи яке інше створіння. Цілий був від крові червоний, запухлий, шкіра на голові звисала по кусках униз, очей не видно, запухлий, носа також не видно, бо лице запухле рівнялося з носом, а плаття на нім ціле червоне від крові. Стіни в тій катівні та-

кож червоні. Колиж котрийсь із мучеників сказав, що то Ващишин, я ще раз на нього подивився, сів та сидів, нічого до нікого не говорячи і ніхто нічого до мене. Всі ми скривалися один перед другим, щоб, як зачнуть мучити одного і питати про другого, не міг нічого видати.

Число мучеників з кожною годиною збільшалося, так, що коло одинадцяті год. вночі вже нас було 16 душ. Кати приходили кожну годину катувати. Катували в той спосіб, що лежачи на прічах лапали за ноги, витягали на середину келії, лапали за голову і товкли нею до стін.

А інші катували, бючи під груди, крутячи руки, а на кінець били, як попало. По півночі приходили, викликували по імені та виводили. Далеко не вели, зараз за тюрму до заду й там було чути стріли. Там розстрілювали. До рана таким чином покінчило своє життя 6 душ. Імен їх я не знаю, бо не мав настільки відваги питатися за їх імена, боячися, щоб не впасти в підозріння.

(Дальше буде).

о. С. Мусієчук

ЧИ "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЯ" СПРАВДІ ПОЕМА КНЯЖОЇ ДОБИ?

ЛІТЕРАТУРНА СЕНЗАЦІЯ.

Дослідники українських, російських і всеслов'янських пам'яток письменства мають неабияку тему до нових студій: автентичність "Слова о полку Ігоря", захитана гіпотезою Андре Мазона, професора Колеж де Франс, директора Слов'янського Інституту в Парижі й одного з редакторів "Журналу слов'янознавства", що видрукував в останнім числі цього журналу першу частину своєї праці про "Слово о полку Ігоря" після цілолітнього курсу на цю тему).

Теза цієї праці справжній сенсація; мало сенсація — це бомба підкладена під самі основи найціннішої пам'ятки староруського письменства. Проф. Мазон вважає, "Слово" не оригінальним твором геніального співця з XII чи XIII віку, а свідомим наслідуванням на підставі різних хронік і джерел, що оповідають про Ігоревий похід, зробленим у дусі раннього романтизму при кінці XVIII віку. Текст "Слова" протиставляє професор Мазон текстові "Задонщини" — російському твору з початку XV віку, що його досі вважали слабим наслідуванням "Слова о полку". Проф. Мазон переводить подрібну аналіз мови "Іова", його стилю та різних його "темних місць". Порівняння із "Задонщиною", що часто користується тими самими висловами, має послужити французькому вченому як підстава, щоб усі "романтичні" прикмети "Слова" виступили тим яскравіше. "Задонщина" для нього це майже класичний зразок оповідання; "Слово" з своїми сміливими метафорами, новотворами, скоротами і символікою зразок раннього романтизму, в ньому все красномовно прибільшене, підмальоване і прикрашене майже у бароковому стилі. В одному місці при аналізі вигуків (апопроф) автора "Слова" критик каже так:

"Такий вигук поета віддає нас від середньовічної літератури, щоб збли-

зити нас до осіянічного підлогу. Твір це не тільки те, чого хоче сам автор, але теж те, чого домагається від нього епоха..."

І проф. А. Мазон спрямовує весь свій дослід, щоб відтворити нам смак епохи з першими проблисками романтичної поезії.

Крім чисто філологічних аргументів є тут теж чисто історичні міркування у зв'язку з різними обставинами самої події Ігорєвого походу і тим, що пояснювали лег-

ко, як поема створена за типом Мекферсонової містифікації підходила навіть і політично під кінець панування Катерини II. Метою поеми "Слово" написано в тому часі було зробити дарунок царниці з нагоди її перемоги над Кримом. Наведимо тільки один приклад. Проф. Мазон присвячує 5 сторінок доказові, що вислови "Томутораканський бовван" зв'язані з історичною подією дуже близькою до появи фальсифікованого "Слова". "Бовван" на його думку не має значіння "ідола", а торкається точно означеного каменя "відкритого" в 1792 р. сівчим кошовим отаманом Головатим, союзником турків, що піддавшись Катерині дістав для запорожців півострів Тамань. Саме на час завоювання

МОБІЛІЗАТОР ПРОМИСЛУ.

Едвард Р. Стетініус, президент сталевих підприємств "Юнайтед Стейтс Стіл", став головою комітету цивільних дорадників амуніційної ради армії й військової флотії, котрий має організувати цивільну мобілізацію на випадок війни.

УЖЕ ВИЙШЛА
НАКЛАДОМ
ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ
СЛАВНА ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА

МОЙСЕЙ

в англійському перекладі
ВОЛОДИМИРА СЕМЕНИНИ
з передмовою Степана Шумейка
про життя й літературну діяльність
Івана Франка.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляйте в книгарні "Свободи":

"СВОБОДА"

81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Чорного моря Катериною археологічний знахід того томутораканського каменя з надписом, що "влітку 6756 (1068. року) Гліб князь мірив море по леді від Тмукторканя до Кирчева 8054 сажні". Автор "Слова", що створив свою поему у 1795. р. саме натякав на цю подію.

Як довго вся праця професора Я. Мазона незакінчена — не можна починати її критики. Висновки такого досліду завжди рішають про всю попередню аналіз. Найважливіше питання, на яке чекаємо, торкається гіпотез: хто міг бути у тому часі автором "Слова". Ніхто з відомих тоді російських письменників не мав у собі такого великого відтворчого таланту, як Проспер Меріме, що своєю "Гуслею" та "Театром Кляри Газуль" двічі облудив спеціалістів підбрюлюючи народні даламтинські пісні та еспанську стилізовану драму. Навіть деякі російські дослідники признають південні прикмети мови "Слова", отже виходило, що цим геніальним містифікатором серед тодішньої російської еліти був українець.

Виводи вченого, що це-

голка за цеголкою ставити увесь фундамент і саму будівлю своєї теорії можуть бути якнайбільше переконливі один за одним, а коли треба з них зробити синтезу, тоді ми маючи перед очима весь твір завертаємо до свого первісного безпосереднього враження. Деякі зразки рідної словесності роблять враження своєю простотою образів, висловів чи порівнянь найшудерніших "штучних" творів, як і простота творів індивідуальних може бути вислідом довгого процесу аналітичної праці. У поемі незвичайно тяжко роз'яснити доцільність і логічність усіх її складових частин тому, що свобідна гра уяви, неточні вислови, мовні огріхи та запозички, навіть звичайні нісенітничі це найприродніше явище в кожного поета, а в геніального поетів.

Хто прочитає книжку Абель Лефранка про "Шекспірову таємницю" той ніколи не повірить, щоб автором "Гамлета" або деяких комедій під іменем Шекспіра міг бути невідомий лондонський актор і стратфордський громадянин, а проте ми всі і надалі саме їх уважаємо за найбільшого дра-

матичного генія світу. Дискусія над такою темою як автентичність "Слова" буде винятково тяжка у нашому середовищі тому, що у нас на перший план висунуться чисто політичні моменти: мовляв хотять нам відібрати нашу найціннішу пам'ятку давнього письменства — єдину нашу героїчну поему гідну великих західно-європейських ліричних поем. Та вчені не потребувати муть сходити на широкі води суспільної дискусії, коли мають перед собою такий багатий матеріал для аналізу: філологічний, історичний і загально-літературні проблеми.

Проф. А. Мазон узв'язав за дуже невдячне діло. Легше доказати автентичність якогось твору, показавши рукопис автора, хочби і сфальшований, ніж відкинутися до уяви читача, що мусить відтворювати у ній усю поетичну красу твору та весь процес, як він повстав. Така праця незвичайно тяжка тоді, коли маємо до діла з мовою, якою не вміємо як жити, кою не вміємо нею думати і в ній творити. А саме це необхідне, щоб відчувати "оригінальність" твору у дослівному розумінні в ширшому як його поетичну вартість. — (Діло).

М. Р.

ШУКАЄ ПРОПАЛИХ АМЕРИКАНЦІВ.

Пані Медж Блесинг має в департаменті стейту у Вашингтоні роботу шукати пропалих американців. Звичайно знаходить їх у Китаю, Німеччині й Іспанії — у в'язницях і концентраційних таборах.

Спільнеkonto.

— Я маю разом із чоловіком спільне банковеkonto...
— А не є воно причиною непорозумінь між вами?
— Ах, ніколи! Чоловік вкладає наkonto гроші, а я їх вбираю...

3 УКРАЇНСЬКОГО ХИТІВ І АМЕРИЦІ

ІОНГСТАВН, О.
Збори 28. в.к. ОДВ.

В суботу, 5. серпня ц. р., відбувся в селі укр. прав. громади літературний мітинг 28. від. ОДВ ім. Біласа й Данилишина, на котрий явилось тридцять членів, молодих і старших націоналістів.

За звіту урядників виказалось, що відділ за пів року зробив гарну працю, вислав коло \$150 на визвольну акцію і раненим Карпатської України, зладив односторонній ювілей, дав драму "Данилишин і Білас", улаштував жалбну академію на честь Коновальця; зорганізував у себе беззоболу дружину з молодих націоналістів і на їх розходи — спортивних приборів — відділ рішив усіма силами поперти їх баль у неділю, 13. серпня.

Рішено прийняти як сідлі Харамбуру в часі його гостювання у нас при кінці вересня. Голова відділу, Максим Оленіч, хотів зрезинувати задля заняття у бізнесі, та його резигнації не прийнято, а віддані йому подяки за працю, упростили його остатні головую надалі, з тим, що він дістане більше помочі від заст. голови, П. Сильчака. Прийнято резигнацію секретаря В. Гулі і на його місце вибрано Андрія Пашовича, молодого націоналіста, тут родженого.

Присутній о. С. Мусійчук дав деякі внясення і мітинг закінчено словами: Слава Україні!

Член.

НА РОЗПУТТІ

Історія одної родини. Написав Р. Д. Савчак. З передмовою Л. Нігрітського. Ст. 128. Видавництво "Українська бібліотека". Видавець Іван Тиктор, Львів.

Оповідання одного адвоката, що через помилкове виховання не вдалося йому діти.

Ціна 50 центів.
Замовляйте в "Свободу":
"Свобода"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

Сьогоднішнє.

— Панно Мирійко, чи ви схочете бути моєю дружиною?

— Не можу. Я вже маю нареченого...

— Не шкодить. Я зачекаю кілька тижнів, доки ви не посваритесь...

Скандал.

— Це скандал! — злоститься шотландець, — мій син є такий марнотратний, що носить окуляри на обидвох очках, хоч одно з них має скляне!!!

БІЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

ГРОСЕРІ Я. ДЕЛКАТЕСЕН
НА ПРОДАЖ,
добрий для українських подруж. вироблений бізнес. Гарний прихід до "середнього".
203 Avenue B, коло 17th Street,
Manhattan, N. Y.

ВЗОРІ
КАНВА, НІТКИ
ВИШИВАННЯ D. M.
C. I. СТЕМІШОВА
Н. РІЧІ.

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУЖІ

доводять до безпозитивного терміну.
Аналіз крові, аурі "Еас",
аналіз сечі, медична екзамінація
ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
запеченою удачу діагнозу.
Рематичні стани, "Гей фівер", астма,
клатоти відходоюї кишкя, піхура,
запалі і ярок: лікується модерними
способами. — ПОРАДА ЛАНОМ.
DR. DE RUHA
126 East 86th St., New York City.
Кожного дня від 10.—2. год.
і від 4.—9. у неділі від 10.—2.
Особа жадальна для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenue,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі
рано від 10 до 12.

МИРОН ЛІТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжників, як далеко вози
Ніжарком. Враз потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуговує митра
і ввечір. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: EX-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удирствейкер
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуговує
найкраще.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Digitized funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 4-6577

Відповідь.

— Бачиш, Петрусь, тепер я оженився з твоєю сестрою і заберу її до себе. Чи ти витримаєш без неї?

— Якщо ви витримаєте з нею, то я певно витримаю без неї.

Питаються одного журналіста, що приїхав з Праги, як тепер почуваються під протекторатом чехи.

— Як чех є сам один, то клене, вдвітку — мовчить, а втрійку — хвалить.

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

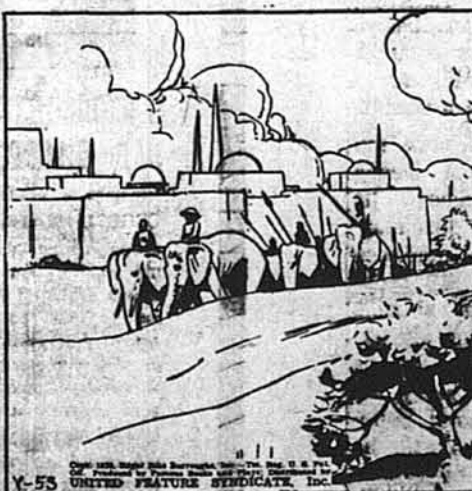
(53)

Стенлі Вуда заставили та кож ходити біля воєнних слонів столиці Атне, мити їх і кормити. Він совісно виконував ту роботу, а водночас старався вивчити бодай кілька слів місцевої мови, щоб розпитати про те, як живе Гонфаля. Він не закидав надії визволити її і себе.

Він скоро довідався, що вона справді була в палаті жорстокого диктатора Фороса, котрий разом з своїми зашниками повалив короля Зига і захопив для себе владу. Розказав Стенлієві про те один з місцевих в'язнів, бувший шляхтич Вальтор, що при тім перевороті попав у тюрму за вірність королеві.

Стенлі скоро заприязнився з Вальтором і ступнево, вичуючи мову, почав запускати ся з ним у розмову на різних теми. Вони разом усе їхали на слонах, які під тяжкою ескортою виходили що дня на прохід, або на пашу. Так проходили дні за днями — тяжкі, нестерпні, без надій і без нагоди.

Але одного дня Вальтор передав Вудові вістку, що ціла бригада воєвків удалася в нетрі, щоб схопити живим слона, який завдавав чимало шкоди околиці. З воєвками мали йти і в'язні. "Коди справді слон такий страшний, то хтось із нас уже до дому не вернеться" завважив сумовито Вальтор.